

Čtení na pokračování,
Část šestnáctá:

Sotos Chondropoulos:

Svatý Nektarios - Svátý našeho století

Kapitola IX/2 ... pokračování

Nicméně z nadšení udělat z něj duchovního vůdce nakonec bylo více škody než užitku. Nektarios byl ještě stále rozrušený tím, co se stalo předchozího léta, a co ho přinutilo rezignovat. Nyní se lidé hněvali na archimandritu Chrysanthose Antoniadise, který si vyhlédl trůn pro sebe a dnem i nocí se snažil jej dosáhnout; dokonce úzce spolupracoval s lidmi, kteří měli v církvi moc, aby zlepšil svoje šance. Archimandrita byl náhodou děkanem církevní školy na Chalkidě.

Když se dozvěděl o veřejném mínění ve prospěch Nektaria, byl tak rozhněvaný a vyděšený, že začal publikovat články v místních novinách Euripos. Zpočátku zůstaly jeho články anonymní, na konci označené třemi hvězdičkami místo podpisu. Nicméně později začal na žádost veřejnosti končit podpisem. Jednou prohledal kanonické právo východní pravoslavné církve a svůj nález zveřejnil v článku, který říkal: „Naší svaté církvi prostřednictvím svého posvátného synodu byla odňata pravomoc vybírat biskupy z laiků. Bylo to rozhodnuto proto, aby se předešlo povstáním a nepokojům ze strany laiků a také aby se předešlo tomu, aby se na tuto vysokou církevní pozici dostal někdo nevzdělaný a nevhodný“. „Nicméně“, pokračoval, v očividné snaze oslabit pozici Nektaria. „je zakázáno, aby biskup opustil církev, v níž byl vysvěcen a emigroval jinam ...“ Takový byl postoj článků archimandrity Chrysanthose.

Jednoho dne přineslo Nektariovi ukázat několik jeho přátel z Chalkidy kopii tohoto článku. Když si jej přečetl, pokojně se usmál a několik minut nic neříkal. Nejdříve úplně nevěděl, jak s tím článkem naložit, ale věděl, že se ho to dotklo.

Po chvíli klidně odpověděl: „Nikdy jsem neopustil svoji církev ...“

„My to víme, Vaše Eminence,“ odpověděli. „Neprávem Vás obviňuje a očerňuje, až se to skoro rovná pomluvě. Měl byste mu odpovědět a odkázat na jeho místo. Jestli chcete, počkáme, než napíšete článek, abychom jej mohli vzít do novin a zítra bude zveřejněn.“

Pohlédl na ně svýma velkýma, výmluvnýmá očima a řekl: „Ale to opravdu nevdává. Kéž mu dobrý Bůh umožní nastoupit na trůn. Vypadá jako vzdělaný a schopný muž.“

„Se vši úctou, to nemůžete myslet vážně! Pokud ihned neodpovíte, co si pomyslí všichni ti dobří lidé, kteří vás podporují?“

„Prosím, pochopte, že jakákoliv odpověď by jistě rozhněvala alexandrijského patriarchu. A to je něco, co nechci ... V každém případě Bůh zná všechny, zlé skutky i hříchy každého.“

„Souhlasíme, ale v tomto případě ...“

„Nic se neděje. Lidé přicházejí a odcházejí, ale slovo Boží zůstává. On je věčný ... Nebud'te smutní, mí přátelé, opravdu to nevadí. Nebudu namítat nic proti tomu, co Chrysantos píše, protože by mě to vtáhlo do nekonečného boje, který by nakonec přinesl jen zkázu mé duši. Proto raději nastavím druhou tvář, jak nás to učí náš Pán Ježíš.“

Čas běžel a archimandrita Chrysanthos, ačkoliv byl navržen synodem, a navzdory svému nezměrnému úsilí, se nikdy biskupem nestal. Jeho biskupem byl v tom srpnu ustanoven Eugenios Depasta.

Nektarios se nikdy s tímto novým biskupem nesetkal. Po dvou a půl letech na Euboi byl v srpnu roku 1893 přeložen do prefektury Phthiotis a Phokis. Nebylo to pro něj překvapením. Věděl, že by nikdy nedokázal na Euboi zakořenit. Ve skutečnosti někteří jeho přátelé se v Athénách pokoušeli dostat ho na lepší pozici v Rizarioské církevní škole.

Své poslední dny na Euboi strávil návštěvami. Navštívil chudinské čtvrtě, farmáře, rybáře, nemocné, staré, mladé i osamělé v horách či na pobřeží. Každý, kdo ho viděl, byl z jeho odchodu smutný.

„Tak Vy odcházíte, Otče, ale co bude s námi? Kdo se o nás postará?“ stěžovali si lidé.

„Modlete se k Bohu a on vás uslyší a pomůže.“

„Tak nás to bolí ... Možná by nám bylo lépe, kdybychom Vás nepotkali, protože bychom byli ušetřeni toho zranění a smutku.“

Nektarios se pokoušel být silný, když vysvětloval: „Pojeďu trochu na sever do Lamie. Ale slibuji, že moje srdce i mysl bude vždycky blízko.“

V den Nektariova odjezdu se s ním přišli rozloučit lidé nejrůznějšího věku. Přinesli mu větvičky bazalky a květiny.

„Chtěli bychom, abyste tu zůstal s námi,“ vykřikovali někteří lidé ze zástupu.

„Co s námi bez Vás bude“ volali jiní.

„Nezapomeňte na nás. Prosím nezapomeňte na nás“ ozývalo se jako ozvěnou z jedné strany zástupu na druhou.

„Budu jen o trochu víc na severu,“ odpovídal všem.

Ještě před tím, než definitivně odjel, přistoupila k němu skupina starších lidí. Jejich obličeje i ruce byly svraskalé věkem, ale jejich duše byly stále mladé, alespoň toho dne. Muži byli oblečeni v tradiční oděvu – fustanella¹ – a každý nesl snítku myrty. Seřadili se, aby jeden po druhém políbili jeho ruku.

1 Φουστανέλλα (foustanélla) – řecký tradiční oděv

Poté s nejvyšší úctou odstoupili se slovy: „Dokud se znovu nesetkáme v nebeském království.“

Jejich duše netoužily po sentimentu a slzách, protože věděli, že jejich pozemská cesta se blíží ke konci.

KAPITOLA X/2

Těsně před tím, než Nektarios nastoupil na trajekt, který měl přeplout euripskou úžinu do přístavu Phthiotis, přistoupil k němu místní pošťák Charalambos. Sotva popadal dech, protože Nektaria všude hledal.

„Vaše Eminence, mám pro Vás dopis.“

„Odkudpak?“ zeptal se zvědavě Nektarios.

„Z Karystos.“

Nektarios se usmál, otevřel jej a klidně četl. „Mládež z Karysta je vděčná za Vaše otcovské vedení a naše duchovní povznesení.“

Pod tím bylo asi sto podpisů.

Deset dní po příjezdu do Lamia dostal další dopis. Tentokrát z Kymi:

Vaše Eminence

Naše město spolu s celým okolím by Vám ráda vyjádřila svoji lítost nad Vaším odjezdem z prefektury Euboia, kde jste po dva a půl roku kázal. Všeobecná přízeň a respekt, který vyjadřuje celá oblast je výrazem naší lásky, kterou jste do nás zasel svými kázáními o křesťanském životě. Sám jste byl nejlepším příkladem člověka, který žije křesťansky, díky Vaší péči a pomoci jsme Vás začali považovat za drahého přítele. Kymi i celá oblast kolem Karystos na Vás za to bude vždy ráda vzpomínat. Nespočetná svatá psaní, která jste u nás vydal k našemu duchovnímu prospěchu Vás nám budou připomínat v létech, která přijdou.

Byli bychom velmi šťastní, kdyby na naše přání ctěný pan ministr odpověděl a my Vás mezi sebou měli po léta. Nicméně, i kdyby Vás ředitel pro církevní záležitosti poslal kamkoliv, budeme respektovat jeho rozhodnutí a se vší úctou se modlit za Vaše zdraví a obecné blaho. Dále Vás prosíme, aby se Vaše Milost nikdy nepřestala za nás modlit ve svých přímluvách k Bohu. Plně přijímáme Vaše požehnání a modlitby, líbáme Vaši pravou ruku a navždy Vám zůstáváme vděční.

Kymi, 20. září 1893,
Starosta Kymi, K. Safarianos

KAPITOLA XI/2

Když vůz vezoucí Nektaria, jeho zavazadla, krabice a knihy, dorazil do Lamia, mnoho lidí jej přišlo pozdravit. Byl mezi nimi zástupce biskupa, který se nemohl zúčastnit, protože byl v lázních, starosta města, několik duchovních, pár statkářů a několik dalších zvláštních lidí. Zavedli Nektaria do kanceláři arcidiecéze, kde mu nabídli kávu a nakládané třešně, zatímco si vyměňovali obvyklé pozdravy.

Nektariův první dojem z města, které bylo domovem pro Athanasia Diakose, legendárního řeckého revolucionáře, byl ten, že na něj působilo klidně a šťastně. Nicméně neměl stání.

„Kde mohu najít nocleh, pane starosto“, zeptal se.

„Nedělejte si starosti, Vaše Eminence, jsou zde některé pokoje a domy dostupné za rozumnou cenu“, odpověděl starosta laskavě. Sekretář naší základní školy Vám je může ukázat. Během hodiny se Nektarios ocitl v kočáře taženém koňmi, když mu ukazovali domy s pokoji k pronajmutí. Rozhodl se pro jeden, který byl trochu z cesty, za centrem města a tržištěm. Patřil čtyřicetiletému živnostníkovi, účetnímu Charalambovi Sakkopoulosovi, který byl znám jako spořádaný, rodinný typ. Usmál se, třikrát se přežehnal křížem a nařídil, aby jeho knihy a zavazadla přinesli sem. Vše šlo hladce. Nabídli mu nejprostornější místnost v patře, jejíž okna směřovala na východ. Nektarios brzy viděl, že pověst dobrého muže si jeho domácí skvěle zaslouží. Byl pokorný a věrný křesťan, dobrý otec i manžel a pilný pracant. Pracoval pro velkoobchodníky a chovatele dobytka, a ačkoliv pracoval mnoho hodin, vždy byl spokojený. Jeho žena, synové i dcery, všichni byli příkladem dobré domácnosti. Jejich duše byly skutečně čisté a prosté hříchu.

Tradiční pravoslavná svatyně Sakkopoulosovy rodiny byla v dětském pokoji. Tvořily ji ikony svaté Trojice, divotvůrce Míny a dvou archandělů, Michaela s jeho velkým mečem a Gabriela, anděla apoštolů a nejzazší důvěry. Lampáda ve svatyni svítila dnem i nocí. Rodina nikdy nemluvila o své chudobě, ani kolika potřebností denního života se vzdala, aby byla schopna pořídit dostatek oleje pro lampády ve své svatyni.

Bylo to dlouho, co žil Nektarios s takovou rodinou ... naposledy, když pracoval jako učitel na Lithi.

„Kde budete kázat tuto neděli, Otče?“, často se ho ptal s úsměvem jeho pokorný domácí.

Taková jednoduchá otázka dávala Nektariovi možnost osvěžujícího rozhovoru. „Arcidiecéze mě poslala do Galaxidi. Co si o tom myslíte, pane Charalambosi? Co mi k tomu můžete říct?“